

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

WICEPREZES

KRG.410.1.7.2026

**Pan
Piotr Litwa
Prezes Wyższego Urzędu Górniczego
Wyższy Urząd Górniczy
ul. Poniatowskiego 31
40-055 Katowice**

Wystąpienie pokontrolne

**P/26/001 Wykonanie budżetu państwa w 2025 r.
w części 60 Wyższy Urząd Górniczy**

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana

Wyższy Urząd Górniczy, ul. Poniatowskiego 31, 40-055 Katowice

Kierownik jednostki kontrolowanej

Piotr Litwa, Prezes Wyższego Urzędu Górniczego, od dnia 5 czerwca 2024 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Krzysztof Król, p.o. Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego, od 26 marca 2024 r. do 4 czerwca 2024 r.; Adam Mirek, Prezes Wyższego Urzędu Górniczego, od 1 marca 2017 r. do 25 marca 2024 r.

Okres objęty kontrolą

Rok 2025 oraz okres wcześniejszy i późniejszy, w którym miały miejsce działania lub zaniechania związane z planowaniem i wykonaniem ustawy budżetowej na rok 2025. W przypadku konieczności porównania niektórych danych za lata 2022-2024 okres kontroli obejmuje również te lata.

Podstawa prawna podjęcia kontroli

Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹

Jednostka przeprowadzająca kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli Departament Rozwoju i Gospodarki

Kontroler

1. Wojciech Żukowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KRG/48/2026 z dnia 19 stycznia 2026 r.

(akta kontroli str. 1-3)

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623 ze zm.; dalej: ustawa o NIK.

II. Zakres kontroli

Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2025 pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 60-Wyższy Urząd Górniczy².

Ocenie podlegały w szczególności:

- realizacja wydatków budżetu państwa, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,
- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz wybranych sprawozdań za IV kwartał 2025 r. w zakresie operacji finansowych,
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań,
- nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 ustawy o finansach publicznych³.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe kontrolowanej działalności.*

III. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2025 r. w części 60-Wyższy Urząd Górniczy.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Zbadane wydatki zostały poniesione w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, i zgodnie z przepisami określonymi w ustawie z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁵.

Sprawozdania budżetowe zostały sporządzone prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym oraz terminowo przekazane do właściwych odbiorców. Dane umieszczone w sprawozdaniach wynikały z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań.

Prezes WUG rzetelnie, i zgodnie z art. 175 ust. 1 ufp, sprawował nadzór i kontrolę nad wykonywaniem budżetu w części 60-Wyższy Urząd Górniczy.

² Dalej: WUG, Urząd lub kontrolowana jednostka.

³ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, ze zm., dalej: ufp).

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną albo ocenę negatywną. Jeśli nie zostały spełnione warunki do sformułowania oceny pozytywnej bądź negatywnej, Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz. U. z 2024 r. poz. 1320, ze zm., dalej: Pzp.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁶ kontrolowanej działalności

1. Wydatki

1.1. Wydatki budżetu państwa

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z ustawą budżetową na 2025 r.⁷ limit wydatków budżetowych w części 60-WUG ustalony został na 94 396 tys. zł. W ciągu roku, na podstawie pięciu decyzji Ministra Finansów w zakresie rozdysponowania rezerw celowych budżetu państwa, kwota ta została zwiększona łącznie o 499,4 tys. zł (o 0,01%), do wysokości 94 895,4 tys. zł. Ostatecznie wydatki wyniosły 94 879,8 tys. zł, co stanowiło 100% planu po zmianach. W porównaniu z 2024 r. zrealizowane wydatki były wyższe o 4690,3 tys. zł, tj. o 5,2%.

Wydatki zrealizowano w trzech grupach ekonomicznych: wydatki bieżące jednostek budżetowych (93 183,8 tys. zł, 98,2% całości zrealizowanych wydatków), wydatki majątkowe (1429 tys. zł, 1,5%) oraz świadczenia na rzecz osób fizycznych (267 tys. zł, 0,3%).

(akta kontroli str. 4-6, 76-79, 93-97. 179-191)

Zrealizowane wydatki bieżące w wysokości 93 183,8 tys. zł stanowiły 100% planu po zmianach oraz 106% wykonania w 2024 r. Dominującą pozycję w tej grupie ekonomicznej stanowiły wynagrodzenia i pochodne (84%) zrealizowane w wysokości 78 272,9 tys. zł, nieprzekraczające założonego limitu. Były one wyższe o 6,3% (tj. o 4635,8 tys. zł) od wydatków bieżących poniesionych w 2024 r.

Wydatki majątkowe (1429 tys. zł) stanowiły 91,4% planu według ustawy budżetowej (1564 tys. zł) i 98,9% planu po zmianach. Były one niższe o 432,8 tys. zł (o 23,2%) niż w 2024 r. W ramach tych środków zrealizowano w całości pięć zadań: zakupiono sprzęt do monitorowania eksploatacji kopalni (48 tys. zł), tester (próbnik) kabli i sieci informatycznych (16,2 tys. zł), serwer wraz z systemem operacyjnym i bazami danych wraz z licencjami (68,0 tys. zł, w ramach modernizacji systemu informatycznego QNT w obszarze środowiska kadrowo-płacowego oraz finansowo-księgowego), wykonano zabudowę układu instalacji klimatyzacji i wentylacji w pomieszczeniach Okręgowego Urzędu Górniczego w Katowicach (210,9 tys. zł) oraz poprawiono bezpieczeństwo pożarowe w budynku WUG (873,8 tys. zł). Częściowo zrealizowano zadanie w ramach inwestycji wzmocnienia systemów cyberbezpieczeństwa (212,1 tys. zł – zabezpieczono wartość podatku VAT w ramach tej inwestycji)⁸. Wydatki zostały zakwalifikowane do właściwych paragrafów klasyfikacji budżetowej i były zgodne z planem rzeczowo-finansowym, celowe, oszczędne oraz przyczyniły się do realizacji zadań Urzędu. W trakcie roku WUG zrezygnował z jednego wydatku inwestycyjnego – tj. zakupu samochodów służbowych (464 tys. zł) dla pracowników inspekcyjnych, z uwagi na

⁶ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych przedstawionych w kolejnych punktach niniejszego rozdziału wystąpienia pokontrolnego. Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę częściową jako ocenę pozytywną albo ocenę negatywną. Jeśli nie zostały spełnione warunki do sformułowania oceny pozytywnej bądź negatywnej, Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę w formie opisowej.

⁷ Ustawa budżetowa na rok 2025 z dnia 9 stycznia 2025 r. (Dz. U. poz. 63).

⁸ Projekt realizowany w formie grantu Cyberbezpieczny Rząd nr KPOD.05.10-CR.01-001/25. Zadanie przeniesione do realizacji w ramach planu finansowego WUG na 2026 r.

opóźnienia w uruchomieniu postępowań o udzielenie zamówienia publicznego przez centralnego zamawiającego (umowy ramowe zostały zawarte pod koniec listopada 2025 r. i zakup samochodów nie był możliwy do zrealizowania w 2025 r.). Do planu rzeczowo-finansowego wprowadzono cztery nowe zadania o wartości 344 tys. zł (modernizacja systemu informatycznego QNT – 68 tys. zł, wzmocnienie systemu cyberbezpieczeństwa – 212 tys. zł, doposażenie organów nadzoru górniczego w sprzęt do monitorowania eksploatacji kopalin – 48 tys. zł oraz zakup testera sieci informatycznych – 16 tys. zł).

Wydatki w grupie ekonomicznej świadczenia na rzecz osób fizycznych zrealizowane w wysokości 267 tys. zł, stanowiły 100% planu po zmianach i były o 14,3% niższe od wykonanych w roku poprzednim. Najwyższą pozycją tej grupy były wydatki osobowe nie zaliczone do wynagrodzeń (odzież robocza, środki ochrony indywidualnej wynikające z przepisów BHP, ekwiwalent za pranie odzieży roboczej, inne świadczenia wynikające z przepisów BHP – zwrot za zakup okularów), które wyniosły łącznie 150,2 tys. zł (56% zrealizowanych wydatków w tej grupie).

(akta kontroli str. 76-79, 518-523)

Szczegółową kontrolą objęto realizację wydatków budżetu państwa w kwocie 4129,6 tys. zł, tj. 26,5% wydatków pozapłacowych oraz 4,3% łącznych wydatków WUG zrealizowanych w 2025 r. Metodą monetarną (prawdopodobieństwo wylosowania dowodu księgowego było proporcjonalne do wartości operacji udokumentowanej tym dowodem) spośród 1734 zapisów księgowych odzwierciedlających operacje gospodarcze o łącznej wartości 15 575,8 tys. zł wylosowano 44 zapisy o łącznej wartości 3260,2 tys. zł. Badaniem objęto wydatki ujęte w księgach rachunkowych w 44 zapisach księgowych, w tym w grupie wydatków majątkowych dwa zapisy na łączną kwotę 604,4 tys. zł (42,3% wydatków majątkowych ogółem) oraz w grupie pozapłacowych wydatków bieżących jednostek budżetowych 42 zapisy na kwotę łączną 2655,8 tys. zł (26,5% wydatków pozapłacowych ogółem).

Ponadto w sposób celowy dobrano do badania 10 wydatków na łączną kwotę 869,4 tys. zł, w tym: poniesione z rezerw celowych (219,1 tys. zł) oraz na realizację umów zawartych w wyniku przeprowadzonych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego (620,1 tys. zł) i zakup usług szkoleniowych (30,2 tys. zł).

Skontrolowane wydatki zostały rzetelnie skalkulowane oraz zrealizowane do wysokości kwot ujętych w planie finansowym jednostki. Realizacja wydatków była zgodna z zasadami gospodarowania środkami publicznymi określonymi w art. 44 ust. 3 ufp. Wydatki zostały poniesione w sposób celowy i oszczędny na zakup towarów i usług służących realizacji celów kontrolowanej jednostki. W przypadku zakupów inwestycyjnych załączono do faktur protokoły odbioru wykonanych zadań i zakupionych urządzeń. Zakupione urządzenia zostały ujęte w ewidencji środków trwałych.

(akta kontroli str. 324-407, 551-552, 554-555)

W 2025 r. plan wydatków WUG został zwiększony o środki pochodzące z rezerwy celowej zaplanowanej w ustawie budżetowej w części 83 – „Rezerwy celowe” w ramach wydania pięciu decyzji Ministra Finansów na łączną kwotę 499,4 tys. zł, w tym na: pokrycie zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego przed Naczelnym Sądem Administracyjnym (10,9 tys. zł), realizację zadania w ramach dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej

(219,1 tys. zł), sfinansowanie wynagrodzeń wraz z pochodnymi do wypłaty od lipca do grudnia 2025 r. dla trzech zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy pracowników inspekcyjno-technicznych (172,6 tys. zł), sfinansowanie wynagrodzeń wraz z pochodnymi do wypłaty od września do grudnia 2025 r. dla dwóch zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy pracowników inspekcyjno-technicznych (95,3 tys. zł) oraz na sfinansowanie dodatku służby cywilnej wraz z pochodnymi dla jednego urzędnika służby cywilnej w grudniu 2025 r. (1,5 tys. zł). Środki zostały wykorzystane w 99,9% - niewykorzystana kwota (333 zł z 172,6 tys. zł) spowodowana była wypłaceniem wynagrodzenia chorobowego finansowanego z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (środki zostały zablokowane).

Kontroli poddano wykorzystanie środków otrzymanych z pozycji nr 59 rezerw celowych „Dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej” w kwocie 219,1 tys. zł (43,9% środków otrzymanych z rezerw celowych). Środki zostały przeznaczone na realizację zadania: „Weryfikacja zagrożenia i wskazanie docelowych metod prewencji w odniesieniu do wybranych rejonów, w których zinwentaryzowane zostały dawne wyrobiska górnicze mające połączenie z powierzchnią (szyby, szybiki, sztolnie, upadowe)” - umieszczonego na liście zadań zakwalifikowanych do dofinansowania przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Środki z rezerwy celowej zostały wykorzystane w całości i zgodnie z przeznaczeniem.

(akta kontroli str. 93-97, 313-323)

Szczegółowo skontrolowano jedno postępowanie przeprowadzone w trybie przetargu nieograniczonego⁹ o udzielenie zamówienia publicznego na kompleksową usługę ochrony osób i mienia wraz z eksploatacją, konserwacją oraz naprawą urządzeń i systemów wskazanych przez zamawiającego w podziale na następujące części: część I - kompleksowa usługa ochrony osób i mienia wraz z eksploatacją, konserwacją oraz naprawą urządzeń i systemów alarmowych antywłamaniowych, telewizji przemysłowej oraz przeciwpożarowych, sygnalizujących zagrożenie chronionych osób i mienia dla lokalizacji przy ul. Poniatowskiego 31, 29, 29a w Katowicach; oraz część II - kompleksowa usługa ochrony osób i mienia wraz z eksploatacją, konserwacją oraz naprawą urządzeń i systemów alarmowych antywłamaniowych, telewizji przemysłowej, sygnalizujących zagrożenie chronionych osób i mienia dla lokalizacji przy ul. Obroki 87 w Katowicach. Zamawiający (WUG) gwarantuje realizację zamówienia przez okres pierwszych 24 miesięcy od daty zawarcia umowy, tj. od dnia 1 kwietnia 2025 r. do dnia 31 marca 2027 r. Realizacja zamówienia przez okres kolejnych 24 miesięcy, tj. od dnia 1 kwietnia 2027 r. do dnia 31 marca 2029 r., objęta jest prawem opcji.

W 2025 r. wydatkowano 620,1 tys. zł, w tym: 317,4 tys. zł w części I zamówienia (17% wartości umownego wynagrodzenia wykonawcy w kwocie 1874,7 tys. zł) oraz 302,7 tys. zł w części II zamówienia (17% wartości umownego wynagrodzenia wykonawcy w kwocie 1874,7 tys. zł). Kontrola nie wykazała nieprawidłowości, w tym naruszeń przepisów Pzp. Wydatki zostały dokonane w sposób celowy i gospodarny.

(akta kontroli str. 217-312)

⁹ Dobór celowy według kryterium najwyższej kwoty wynagrodzenia umownego z tytułu udzielenia zamówienia w 2025 r.

WUG uregulował wewnętrzną politykę szkoleniową – zarządzeniem nr 10 Dyrektora Generalnego WUG z dnia 2 listopada 2022 r. w sprawie szkoleń pracowników wykonujących obowiązki służbowe w urzędach górniczych¹⁰. Ustanowione zasady obejmują wszystkich pracowników jednostki, w tym również jej kierownictwa. Ww. zarządzenie reguluje proces planowania szkoleń. W jednostce uregulowano zasady kierowania pracowników na szkolenia, a także kierowania na inne formy podnoszenia kwalifikacji zawodowych (studia podyplomowe) i ich finansowania przez pracodawcę. Ustalono zasady opracowywania i realizacji indywidualnych programów rozwoju zawodowego (IPRZ) członków korpusu służby cywilnej, o których mowa w art. 108 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej¹¹.

Plan szkoleń na 2025 rok opracowano z uwzględnieniem odniesienia do celów i priorytetów urzędu, komórek organizacyjnych WUG i urzędów górniczych, IPRZ i planu finansowego. W Planie szkoleń na 2025 r. uwzględniono następujące tematy szkoleń zalecane w 2025 r. przez Szefową Służby Cywilnej: kompetencje zarządcze – w ramach szkoleń przewidzianych dla kadry kierowniczej urzędów górniczych, kodeks postępowania administracyjnego¹², przeciwdziałanie mobbingowi, doręczenia elektroniczne.

Dodatkowo zrealizowano następujące tematy szkoleń zalecane przez Szefową Służby Cywilnej (nie ujęte w Planie szkoleń na 2025 r.): kompetencje przyszłości, etyka w służbie cywilnej, cyberbezpieczeństwo oraz sztuczna inteligencja - poprzez udział pracowników w webinarach (w ramach Programu dzielenia się wiedzą) oraz w ramach szkoleń centralnych.

W Planie szkoleń na 2025 r. uwzględniono dofinansowanie pracowników do studiów podyplomowych.

Szczegółowo zbadano wydatki na szkolenia poniesione w wysokości łącznej 30,2 tys. zł (19% z wydatkowanych na ten cel 162,5 tys. zł w 2025 r.)¹³. W zbadanej próbie (siedmiu umów zawartych przez WUG z podmiotami zewnętrznymi świadczącymi usługi szkoleniowe) zachodził związek między przedmiotem szkolenia a realizowanymi lub planowanymi do realizacji przez pracownika zadaniami. Wyłonienie wykonawcy szkolenia nastąpiło prawidłowo, tj. na zasadach wynikających z regulacji wewnętrznych jednostki dotyczących udzielenia zamówień. Umowa zawarta z wykonawcą szkolenia określała elementy nadzoru ze strony jednostki nad jego realizacją (w trakcie obowiązywania umowy i w terminie jej zakończenia) oraz określała sposób zabezpieczenia przed niewłaściwą realizacją szkolenia przez jego wykonawcę, w tym zasady stosowania kar umownych. W przypadku umów na szkolenia dla członków korpusu służby cywilnej były to szkolenia nieujęte w ramach szkoleń centralnych, ale niezbędne dla właściwego wykonywania zadań statutowych przez pracowników WUG. Wydatki zostały rzetelnie skalkulowane, dokonane do wysokości kwot ujętych w planie finansowym jednostki oraz właściwie udokumentowane i zakwalifikowane do właściwego paragrafu klasyfikacji budżetowej.

(akta kontroli str. 23-53, 533-539, 553)

¹⁰ Dz. Urz. WUG z 2023 r. poz. 55.

¹¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 409, ze zm.

¹² Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego, Dz. U. z 2025 r. poz. 1691.

¹³ Dobór celowy według kryterium najwyższej kwoty wydatku w ramach danej grupy szkoleń, tj. językowych, dla członków korpusu służby cywilnej oraz pozostałych pracowników WUG, dofinansowania do studiów podyplomowych, informatycznych oraz w zakresie rozwoju osobistego i interpersonalnego.

W WUG w 2025 r. wypłacono łącznie 10 ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy na kwotę łączną 44,6 tys. zł. Szczegółowo zbadano 100% wydatków. W każdym przypadku wystąpiła podstawa prawna do wypłaty ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, w szczególności wskutek rozwiązania lub ustania stosunku pracy. Pracowników nie zwolniono z obowiązku świadczenia pracy w okresie wypowiedzenia. Z pracownikiem, z którym rozwiązano stosunek pracy nie zawarto kolejnej umowy bezpośrednio po rozwiązaniu lub wygaśnięciu poprzedniej umowy. Kwota wypłaconego ekwiwalentu obejmowała urlop wypoczynkowy w wymiarze proporcjonalnym za rok, w którym rozwiązano stosunek pracy (urlop bieżący) oraz tylko w takim wymiarze, który nie uległ przedawnieniu. Ekwiwalent wypłacano w terminie oraz zakwalifikowano do właściwego paragrafu klasyfikacji budżetowej. Wydatki zostały dokonane do wysokości kwot ujętych w planie finansowym jednostki.

(akta kontroli str. 17-19, 54, 540-549)

Przeciętne zatrudnienie w 2025 r. w części 60-WUG wyniosło 456 osób i było wyższe o 11 osób (2,5%) niż w 2024 r. (445 osób). Zwiększenie stanu zatrudnienia było wynikiem realizacji nowych zadań wynikających z ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o zmianie ustawy – Prawo Geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw¹⁴, które nałożono na organy nadzoru górniczego, tj. dodatkowe zadania w ramach prowadzonych postępowań: o udzielenie przez starostę koncesji (opinia dotycząca sposobu prowadzenia ruchu zakładu górniczego oraz uzgodnienie sposobu jego likwidacji), o zatwierdzenie planu ruchu zakładu górniczego (analiza, czy podmiot spełnia przesłankę posiadania tytułu prawnego do nieruchomości, której dotyczy plan ruchu) oraz dotyczącego sprzedaży nieruchomości, oddawania w użytkowanie wieczyste, użytkowanie, najem lub dzierżawę (opiniowanie w zakresie potencjalnego, przewidywanego wpływu robót górniczych zakładu górniczego na nieruchomość będącą przedmiotem umowy, jeżeli nieruchomość położona jest w granicach terenów górniczych utworzonych dla prowadzenia działalności dotyczącej złóż kopalin).

Wynagrodzenia według sprawozdania budżetowego Rb-70 w 2025 r. wyniosły łącznie 66 291,1 tys. zł i były o 3898,5 tys. zł (6,2%) wyższe niż w 2024 r. (tj. 62 392,6 tys. zł). Wykonanie wynagrodzeń w 2025 r. bez dodatkowego wynagrodzenia rocznego wyniosło 62 096 tys. zł i było wyższe o 3079 tys. zł (5,2%) od wykonania w 2024 r. (59 017 tys. zł). Stwierdzono zgodność wydatkowanych środków na wynagrodzenia (§§ 401-404) z planem po zmianach (według sprawozdania Rb-28). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na jednego pełnozatrudnionego w 2025 r. wyniosło 12 114,6 zł i było o 430,6 zł (3,7%) wyższe niż w 2024 r. , tj. 11 684 zł.

(akta kontroli str. 17-19, 179-191, 408-450)

Zobowiązania na koniec 2025 r. (w całości niewymagalne) wyniosły 5924,3 tys. zł i były wyższe niż w 2024 r. (5438,5 tys. zł) o 485,8 tys. zł. Główną pozycję (5451 tys. zł) stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego.

(akta kontroli str. 73, 179-191)

W dniu 19 grudnia 2025 r. Prezes WUG na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 177 ust. 3 pkt 2 ufp dokonał blokady planowanych wydatków w części 60-WUG na łączną kwotę

¹⁴ Dz. U. poz. 2029.

15,6 tys. zł. Blokada środków wynikała z mniejszych niż planowano kosztów realizacji inwestycji budowlanej (zabezpieczenia przeciwpożarowego) w budynku WUG (15,3 tys. zł), a kwota 333 zł w związku z wypłaconym wynagrodzeniem chorobowym i odprowadzonymi mniejszymi składkami na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe za pracownika.

Szczegółowo zbadano blokadę na podstawie decyzji Prezesa WUG z dnia 19 grudnia 2025 r. w wysokości 15,3 tys. zł (98% wszystkich zablokowanych środków). Przyczyną były oszczędności uzyskane w trakcie rozliczenia realizacji zadania inwestycyjnego na podstawie protokołu odbioru zadania z dnia 18 grudnia 2025 r. Po rozliczeniu zadania inwestycyjnego niezwłocznie zablokowano niewykorzystane środki.

(akta kontroli str. 98-99, 329-330)

Prezes WUG rzetelnie, i zgodnie z art. 175 ust. 1 ufp, sprawował nadzór oraz kontrolę nad wykonywaniem budżetu w części 60-Wyższy Urząd Górniczy. W Urzędzie wprowadzono procedury określające sposób weryfikacji operacji finansowych i gospodarczych. Główny Księgowy przedkładał, za pośrednictwem Dyrektora Biura Budżetowo-Finansowego WUG, do akceptacji Prezesowi WUG kwartalne sprawozdania dotyczące m.in.: przebiegu wykonania zadań, w tym dochodów i wydatków, wykorzystania rezerw udzielonych z budżetu państwa, prawidłowości i terminowości pobierania dochodów, zgodności wydatków z planowanym przeznaczeniem oraz prawidłowości i terminowości regulowania zobowiązań finansowych. Procedury określały również czynności dokonywania wstępnej oceny celowości zaciągania zobowiązań finansowych, w tym obowiązki dyrektorów jednostek i głównego księgowego. Kontrola prawidłowości wykonania budżetu po stronie dochodów oraz wydatków obejmowała kontrolę wstępną, polegającą na badaniu m.in. projektów umów z dostawcami i wykonawcami usług oraz kontrolę bieżącą polegającą na miesięcznym sprawdzaniu raportów finansowych przesyłanych z okręgowych urzędów górniczych. Na podstawie tych raportów oraz miesięcznych wydatków WUG, opracowywane były miesięczne analizy.

Ponadto dokonywane były bieżące oceny w zakresie realizacji budżetu w części 60-WUG, dotyczące w szczególności przebiegu wykonania zadań w zakresie dochodów i wydatków. Ich podstawą były materiały przygotowane przez Biuro Budżetowo-Finansowe. Wyniki analiz przedstawiane były w czasie narad dyrektorów komórek i jednostek organizacyjnych oraz na cotygodniowych naradach kierownictwa WUG i dyrektorów departamentów i biur. Analizy w zakresie wykonania dochodów i wydatków przedkładane były kierownictwu WUG także w okresach miesięcznych przez Biuro Budżetowo-Finansowe.

(akta kontroli str. 73-74, 81-89, 516-517)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2025 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie wydatków.

Wydatki były dokonywane zgodnie z planem finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów kontrolowanej jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami. Prezes WUG rzetelnie sprawował nadzór i kontrolę nad wykonywaniem budżetu w części 60-Wyższy Urząd Górniczy.

2. Sprawozdawczość

2.1. Sprawozdania

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań za 2025 r. przez dysponenta części 60-Wyższy Urząd Górniczy:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- o zatrudnieniu i wynagrodzeniach (Rb-70),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdanie za IV kwartał 2025 r. o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym oraz formalno-rachunkowym.

(akta kontroli str. 126-178, 179-191, 524-532)

Po kontroli wykonania budżetu państwa w 2024 r. w części 60-WUG¹⁵ Najwyższa Izba Kontroli, w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w prowadzeniu ksiąg rachunkowych, wniosowała o: planowanie i ujmowanie wydatków związanych z funkcjonowaniem okręgowych urzędów górniczych (OUG) w rozdziale 75007 - Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej, ujmowanie w księgach rachunkowych wydatków budżetowych dotyczących działalności OUG z uwzględnieniem kont rozrachunkowych oraz bieżące ujmowanie w ewidencji księgowej wyciągów bankowych do rachunków pomocniczych. Prezes WUG przyjął powyższe wnioski do realizacji¹⁶.

WUG zrealizował wszystkie wnioski pokontrolne NIK, w tym: opracował projekt budżetu na 2026 r., w którym ujęto wydatki oraz dochody związane z funkcjonowaniem OUG w rozdziale 75007; od maja 2025 r. ujmował w księgach rachunkowych wydatki dotyczące działalności OUG z uwzględnieniem kont rozrachunkowych oraz na bieżąco ujmował w ewidencji księgowej wyciągi bankowe do rachunków pomocniczych (na podstawie przeglądu analitycznego księgowania wydatków dokonanych przez OUG w: Krośnie, Katowicach oraz Rybniku w okresie maj-grudzień 2025 r.¹⁷). Ponadto stwierdzono, że WUG z dniem 31 grudnia 2025 r. zamknął 10 rachunków

¹⁵ Wystąpienie pokontrolne nr LKA.410.1.5.2025 z dnia 16 kwietnia 2025 r.

¹⁶ Pismo nr BBF.313.13.2025 z dnia 25 kwietnia 2025 r.

¹⁷ Tj. w trzech z dziesięciu OUG funkcjonujących w części 60-WUG.

pomocniczych prowadzonych przez oddziały Narodowego Banku Polskiego dla odpowiednich OUG. Od dnia 1 stycznia 2026 r. całość zobowiązań OUG realizowana jest z rachunku bieżącego wydatków budżetowych WUG. (akta kontroli str. 20-22, 451-515)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych.

V. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w realizacji budżetu w części 60-Wyższy Urząd Górniczy w 2025 r. Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag i wniosków pokontrolnych.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie¹⁸ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Warszawa, dnia 14 kwietnia 2026 r.

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Sylweryusz Królak

/podpisano elektronicznie/

¹⁸ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym na adres do doręczeń elektronicznych NIK, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2026 r. poz. 3). W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie, w miarę możliwości, skanu tych zastrzeżeń na adres mailowy jednostki kontrolnej NIK przeprowadzającej postępowanie kontrolne.